

fejre her i Landet en Gang. Jeg nærer i hvert Fald ikke den fjerneste Tvivl derom. Jeg har ikke i fjerneste Maade ladet mig smitte af den Modløshed, som kan findes paa forfælsligt Guld. Jeg har heller ikke i fjerneste Maade ladet mig overbevise af, hvad der er sket her i en Kæffe af Nar, om, at det ikke skal lykkes os at føre den Grundlovskamp, vi staa i, til en lykkelig og fejrrig Ende. Men lige saa enig jeg er med det ærede Medlem i dette Hæab, lige saa uenig med det ærede Medlem har jeg ved mange Beslignheder været, og er jeg i Dag om de Besje, ad hvilke vi bedst kunne naa frem til Gennemførelsen af dette Hæab. Jeg ser derfor ikke i fjerneste Maade med uvenlige Øjne paa det ærede Medlem, naar han taler til os som den gamle. Fra mine Stolcaar mindes jeg en anden gammel, som en Gang talte i en Forsamling, der havde et større Mj og en større Betydning, end denne Forsamling har, nemlig det romerske Senat. Der stod ogsaa en Gang en gammel, der hed Cato, og denne Cato havde ganske vist sin Styrke i at ende enhver Sags Behandling, enhver Tale, hvad enten han talte om de fattige i Rom eller om Opførelsen af et Tempel for en af Guderne eller om nye Knapper til Soldaternes Frakker med de Ord: Ceterum censeo Cartaginum esse delendam. Jeg tror, at denne berømte Mand i det romerske Senat gjorde megen Gavn derved. Jeg tror ogsaa, at det ærede Medlem fra Vejle Amts 2den Valgkrets gør megen Gavn ved i Tide og Utide at minde om, at Hovedopgaven her i Landet er, at dette Ministerium udryddes. Det tror jeg ganske vist ogsaa, er Hovedopgaven her i Landet. Men lige saa vist, som det romerske Senat hørte paa, hvad Cato sagde, men ikke fulgte ham, før den Dag var kommet, da det sølte, at Tiden var moden, og at Kræfterne virkelig vare til Stede til at ødelægge Carthago, lige saa rigtigt anser jeg det for at være, at dette Ting's Flertal ikke følger det ærede Medlem for Vejle Amts 2den Valgkrets, hver Gang han rejter en Opfordring om, at netop nu er det Øjeblikket til at udrydde dette Ministerium, men rolig venter, indtil den Tid er kommet, da ogsaa vi andre ere bleve overbeviste om, at nu er Situationen moden, nu er det Øjeblik kommet, da vi virkelig kunde saa Bugt med dem. Jeg tror, at den Slags Forslag, som det Undringsforslag, det ærede Medlem har tilliet til Trods for det ærede Medlems gode Hensigt, bidrager ikke saa ganske lidt til, at dette Øjeblik flydes længere ud i Tiden, fordi ethvert Slag i Luften gør mange betænkkelige ved at rette et nyt Slag, og det forhaler

derved det Øjeblik, da det endelige, afgørende Slag kan rettes.

Min: For mig er denne Sag tilvisse ikke nogen Balg eller Parabelag. For mig er denne Sag Spørgsmaalet, om man finder sig saaledes tilfredsstillet med vor nuværende Retspleje, at man ønsker at bibeholde den uforandret, eller om man ikke maatte mene, at nu er den Dag kommen, hvor Folketinget skylder sig selv at gøre noget alvorligt for at indfri Grundlovens Bestemmelser i §§ 71 og 74. Jeg er saa heldig i denne Sag — jeg haaber, at det maa være Tilfældet i flere andre Sager — at kunne sige, at jeg i alt væsentligt staa paa samme Standpunkt, som jeg har staaet paa for mange, mange Aar tilbage, naar denne Sag har været Genstand for Behandling paa Rigsdagen. Det ærede Medlem, som har ført Ordet for Forslaget (M. S. Larsen), har jo mindet om, hvad der passerede i Aarene 1861, 1863, 1867 og saa fremdeles. Man vil ogsaa ved disse Beslignheder finde Udtalelser af mig. Man vil finde, at jeg har udtalt mig for, at der skulde foretages en Reform som den, hvorom her er Spørgsmaal, og jeg har ikke forandret Minthuelse i den Henseende. Det har for mig været en noget smærtelig Opdagelse i Aarenes Løb at se, hvorledes den Interesse, som i vort Frihedslivs Ungdom var saa levende, den Begejstring, der i alt Fald efter Ordene at domme var saa stor rundt om i de forskellige Lejre, hvorledes den er blevet svækket og kølet i Aarenes Løb, og at naar der saa efter mange Aars Forløb bliver Spørgsmaal om for Alvor at tage fat paa Sagen, rejss der mange Betænklichkeiten og Tvivl og det fra forskellige Sider. Men jeg vil gaa et Skridt videre. Jeg vedender mig ikke blot de Anskuelser, jeg har udtalt for mange Aar tilbage. Nej, de Aar, der ere gaaede, og den praktiske Erfaring og Indsigt, som jeg haaber at have vundet i disse Aar, have ført til, at dette mit Vinst om en Retsreform er blevet endnu stærkere og mere levende, end den var for mange Aar tilbage. Det kan ikke andre det ærede Ting, at jeg siger dette: thi jeg har ofte ogsaa i de senere Aar haft Beslignhed til at udtale mig om de Brøst, der klæber ved det nuværende Retsplejehjstern, snart i den ene, snart i den anden Retning. Jeg er jo ogsaa, da jeg begyndte at mistvilde om, at den nuværende Slagt sølte sig i Stand til at løse den store Opgave, som det unægtelig er, at gennemføre Retsreformen i sin Helhed, fremkommen med Forslag om dog i alt Fald at gøre noget, i alt Fald begynde paa den store Sags Gennemførelse. Jeg siger herved til, at jeg for nogle Aar